Olsztyn, dnia 28 marca 2019 roku

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
PS-V.431.1.1.2019

Pan
Zbigniew Pawłowski
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej

ul. Browarna 85
82-300 Elbląg

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej", przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu (ul. Browarna 85, 82-300 Elbląg; REGON 002817449; NIP 578-10-86-736).
(akta kontroli str.1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu nadzorował **Pan Zbigniew Pawłowski**, który od dnia 13 maja 1991 roku zatrudniony jest na stanowisku Kierownika tej jednostki.
(akta kontroli str.3-11)

Kontrolę przeprowadziła:

- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu;
- legitymacja służbowa nr 1/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 8 stycznia 2019 roku nr FK-IV.0030.8.2019 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu.
  (akta kontroli str. 12-13)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 21 stycznia 2019 roku do 1 lutego 2019 roku (z przerwami w dniach 29, 30, 31 stycznia 2019 roku). Odnotowano ją - pod pozycją 23 – w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu.
(akta kontroli str. 14)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
  przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- **okres objęty kontrolą**
  kontrolą objęto okres świadczeniowy 2017/2018 (od 1 października 2017 roku do 30 września 2018 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2234 ze zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 554 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu dotyczącego realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za III i IV kwartał 2017 roku oraz za III kwartał 2018 roku dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2017/2018 (od 1 października 2017 roku do 30 września 2018 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę 315.340 zł (867 świadczeń).
2. Skuteczność egzekucji zobowiązań dłużników alimentacyjnych powstałych z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2017/2018 (od 1 października 2017 roku do 30 września 2018 roku) - wynosiła 95.731,18 zł, co stanowiło 30,36% wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2018 roku – wynosiło 3.648.100 zł.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w wiejskiej Gminie Elbląg, stanowiło to:
   - 2.625,76 zł - w IV kwartale 2017 roku;
   - 16.698,48 zł - w okresie I, II i III kwartału 2018 roku.

5. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U z 2017 r., poz. 2092) - *zwanej dalej ustawą o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów.

   Organ właściwy - tj. Wójt Gminy Elbląg - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie I, II i III kwartału 2018 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę 9.875,25 zł, natomiast w 2017 roku nie przeznaczał żadnych środków na ten cel.

(akta kontroli str. 74-80)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Wiejska Gmina Elbląg liczy około 7.380 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym w tej gminie do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Elbląg.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień przez Wójta Gminy Elbląg - zgodnie z art. 8a, art. 8b, art. 8c oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - **zadania te realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu**.
(akta kontroli str. 4-7; 64-65; 70)

W jednostce kontrolowanej decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy (tj. przez Wójta Gminy Elbląg).

Ustalono, że zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu*, nadanego mu w drodze Uchwały Nr IX/55/2011 Rady Gminy Elbląg z dnia 22 września 2011 roku (z późniejszymi zmianami wprowadzonymi Uchwałami Rady Gminy Elbląg: Nr XXXIII/263/2014 z dnia 27 marca 2014 roku i Nr XVI/113/2016 z dnia 10 marca 2016 roku).
Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej określał, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu – między innymi - realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w tym zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
(akta kontroli str. 15-23)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu* wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/15 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu z dnia 7 stycznia 2015 roku (z późniejszymi zmianami wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 4A Kierownika GOPS w Elblągu z dnia 29 lipca 2016 roku).
(akta kontroli str. 24-38)

W trakcie prowadzonej kontroli, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu uchylił - obowiązujące w dniu jej rozpoczęcia - Zarządzenie Nr 2/15 z późniejszymi zmianami i dokonał ustalenia nowego *Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu.* Po dokonanej analizie tego dokumentu kontroler stwierdził, że nowo wprowadzony *Regulamin Organizacyjny* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.
(akta kontroli str. 24, 39-61)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Realizował je inspektor zatrudniony na stanowisku do spraw funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych wchodzącym w skład komórki do spraw świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz pomocy materialnej dla uczniów funkcjonującej w Ośrodku.
(akta kontroli str. 62)
W dniu rozpoczęcia kontroli (tj. 21 stycznia 2019 roku) inspektor wykonujący w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu merytoryczne zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów posiadał zakres czynności oraz upoważnienie wydane przez Wójta Gminy Elbląg uprawniające go do realizacji zadań wynikających z tej ustawy.
(akta kontroli str. 63-65)

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu również posiadał zakres czynności oraz upoważnienia do prowadzenia postępowań administracyjnych i wydawania decyzji z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów udzielone przez Wójta Gminy Elbląg.
(akta kontroli str. 4-6; 8-9)
W czasie trwania działań kontrolnych – w dniu 28 stycznia 2019 roku - organ właściwy (tj. Wójt Gminy Elbląg) dokonał uaktualnienia zakresu czynności Kierownika GOPS. Jego kserokopię włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str. 10-11)

W okresie objętym kontrolą pracownik wykonujący w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uczestniczył w szkoleniach. Celem udziału w szkoleniach było podwyższenie stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania przez pracownika powierzonych mu zadań. Udział w tych szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolerowi certyfikaty.
(akta kontroli str. 66-69)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu mieści się przy ulicy Browarnej 85. Budynek, w którym zlokalizowane zostały pomieszczenia biurowe GOPS, połączony został z budynkiem Urzędu Gminy Elbląg. Wejście do budynku - zarówno od strony GOPS, jak i od strony Urzędu Gminy Elbląg - nie zostało przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (brak podjazdów). Osoby niepełnosprawne mogą zasygnalizować swoje przybycie używając dzwonka, który umieszczono przy wejściu do Urzędu Gminy. Po sygnale dzwonka do osoby niepełnosprawnej wychodzą kompetentni pracownicy (w tym również pracownik realizujący kontrolowane zadania) i zajmują się zarówno tą osobą, jak i jej sprawą. Kondygnacja parterowa wewnątrz obu budynków pozbawiona została barier architektonicznych nie ma więc problemu

z dotarciem do lokali biurowych mieszczących się na parterze, lecz w żadnym z budynków nie zainstalowano windy, która umożliwiałaby przemieszczanie się osób niepełnosprawnych na wyższą lub niższą kondygnację. Pomieszczenia biurowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (7) ulokowane zostały na parterze, w piwnicy oraz na poddaszu jednego z połączonych ze sobą budynków. W związku z powyższym Ośrodek został tylko częściowo (na parterze) przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Stanowisko pracy osoby realizującej zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (inspektora) usytuowano na poddaszu budynku, w którym mieści się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu. Do pomieszczenia biurowego zajmowanego przez realizatora kontrolowanych zadań oraz przez dwóch asystentów rodziny prowadziły liczne i bardzo strome schody. Osoby niepełnosprawne ruchowo nie byłyby w stanie pokonać tej przeszkody architektonicznej. Zgodnie z informacją uzyskaną od Kierownika GOPS, gdy zachodzi potrzeba przyjęcia osoby mającej trudności z pokonaniem barier architektonicznych (w tym schodów prowadzących na poddasze) – pracownik realizujący zadania objęte kontrolą schodzi na parter i przyjmuje zgłaszających się interesantów w pomieszczeniu pracowników realizujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych mieszczącym się na parterze budynku lub w pomieszczeniu biurowym Kierownika GOPS usytuowanym również na parterze.

W trakcie kontroli ustalono, że pracownik realizujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów miał odpowiednie warunki pracy. Zapewniono mu niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Przy biurku inspektora realizującego kontrolowane zadania umieszczono dodatkowe krzesło z przeznaczeniem dla zgłaszających się interesantów. Mogli oni tam usiąść i porozmawiać z pracownikiem, a także wypełnić lub uzupełnić składane dokumenty. Ponadto na poddaszu mieści się duże pomieszczenie, w którym stworzono miejsce dla oczekujących na załatwienie sprawy interesantów (znajdują się tam stoły i krzesła). W pomieszczeniu tym można przyjmować też wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe od dłużników.

Ponadto ustalono, że przyjęcia interesantów (w tym również dłużników alimentacyjnych zgłaszających się na wywiady alimentacyjne i do złożenia oświadczenia majątkowego) odbywały się w taki sposób, aby zachować poufność rozmowy i zapewnić ochronę danych osobowych petentów.

Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była przechowywana w zamykanych na klucz szafach biurowych znajdujących się w pomieszczeniu biurowym realizatora zadań.

(akta kontroli str. 70-73)

Osobie przeprowadzającej kontrolę okazano umowy licencyjne na oprogramowanie „Nemezis – fundusz alimentacyjny” zawarte z firmą INFO-R Spółka Jawna Kuc Urszula, Kuc Rafał. Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu pracownik realizujący kontrolowane zadania posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 81-89)

Zgodnie z art. 8a, z art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 470 ze zm.) organ właściwy wierzyciela – od dnia 1 lipca 2015 roku - zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich Biur Informacji Gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do:

- Krajowego Rejestru Długów BIG S.A.;
- ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.;

- Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.;
- Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A.;
- Krajowej Informacji Długów Telekomunikacyjnych BIG S.A.

(akta kontroli str. 90-91)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu prowadził **64 postępowania** administracyjne w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego; **14 postępowań** w sprawie uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych (w tym: 12 postępowań zakończono wydaniem decyzji uznających dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych; 2 postępowania zakończono wydaniem decyzji umarzających z uwagi na ich bezprzedmiotowość); **7 postępowań** administracyjnych związanych z ustalaniem wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem (w tym rozpatrzono 3 wnioski w sprawie odroczenia terminu spłaty / rozłożenia na raty kwoty ustalonych do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń).
(akta kontroli str. 92-98)

Ustalono również, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu - w okresie objętym kontrolą - podejmował działania wobec **51** dłużników alimentacyjnych, tj. wobec:

- **26** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Elbląg;
- **25** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Ponadto ustalono, że dla **10** dłużników alimentacyjnych nie można było określić organu właściwego - co uniemożliwiło podjęcie wobec nich działań.
(akta kontroli str. 99-112)

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych - w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
(akta kontroli str. 113)

W okresie świadczeniowym 2017/2018 objętym kontrolą (od 1 października 2017 roku do 30 września 2018 roku), w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu nie wystąpiły przypadki:

- odmowy świadczeń z funduszu alimentacyjnego (nie wydawano decyzji odmownych);
- podwyższania wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego (nie wydawano w tym zakresie decyzji administracyjnych);
- umorzenia kwoty zobowiązań powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń;
- umorzenia dłużnikowi alimentacyjnemu zobowiązań powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w trybie art. 30 ust. 1 i ust.2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 92-100; 114-115)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych - prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. <u>Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych</u>

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **11 postępowań** administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **6 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono **6 postępowań** administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w wykazie nr 1 poz.: 1-6;

  (akta kontroli str. 116-157)

- **2 sprawy** związane z nienależnie pobranymi świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono **2 postępowania** administracyjne zakończone wydaniem decyzji orzekających o nienależnie pobranych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz o zwrocie tych świadczeń (w 1 przypadku nienależnie pobrane świadczenia rozłożono na raty) - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w wykazie nr 2 poz.: 1-2;

  (akta kontroli str. 158-177)

- **2 sprawy** związane z uznaniem dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w zakresie dalszego podejmowania wobec nich działań, w których prowadzono **3 postępowania** administracyjne - zakończone wydaniem decyzji administracyjnych (w tym 2 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz 1 decyzji umarzającej postępowanie w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - z powodu jego bezprzedmiotowości) - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w wykazie nr 3 poz.: 1-2.

  (akta kontroli str. 178-226)

2. <u>Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych</u>

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **10** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Elbląg – akta spraw dłużników alimentacyjnych wyszczególnione w wykazie nr 4 poz.: 1-5;
  (akta kontroli str. 227-238)

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy – akta spraw dłużników alimentacyjnych wyszczególnione w wykazie nr 5 poz.: 1-5.
  (akta kontroli str. 239-355)

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.
W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikowi realizującemu zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
(akta kontroli str. 356-364)

V. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz z informacji w tym zakresie złożonej przez Kierownika GOPS w Elblągu.
(akta kontroli str. 365)

VI. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

1. nieprawidłowości nie mające zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność, tj.

1) W **5 przypadkach** – co stanowiło 50% ogółu poddanych kontroli i analizie spraw z zakresu podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych (10) – w sytuacji, gdy dla wierzyciela organem właściwym był Wójt Gminy Elbląg, a dla dłużnika organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy – ze znaczną opieszałością przekazywano do organów właściwych dłużników (zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) wnioski o podjęcie działań wobec tych dłużników wraz z informacją określoną w art. 27 ust. 7 i 7a tejże ustawy (wykaz nr 5 – poz. 1-5).
   (akta kontroli str. 239-355)

   Skutek ustalonych uchybień:
   Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższych uchybień lecz mogły one skutkować opóźnieniem kolejnych – przewidzianych ustawowo - działań wobec dłużników alimentacyjnych.

2. uchybienia powtarzalne występujące w znaczącej liczbie, tj.

1) W **2 przypadkach,** co stanowiło **33,33%** ogółu poddanych analizie postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (6) – obliczono dochód nie zachowując ustawowo określonych zasad w tym zakresie.

W jednym przypadku przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dochodu rodziny wliczono kwotę otrzymanych świadczeń z tego funduszu, a w drugim przypadku (przy obliczaniu miesięcznego dochodu na członka rodziny) prawidłowo obliczoną kwotę miesięcznego dochodu 4-osobowej rodziny podzielono przez 3 zamiast przez 4 osoby.
W obu przypadkach ustalony miesięczny dochód na jednego członka rodziny był niski i nie przekroczył określonego ustawowo kryterium dochodowego tj. 725 zł (wykaz nr 1 – poz.: 2, 6).
(akta kontroli str. 116; 123-130; 150-157)

Skutek ustalonych uchybień:
Na ostatni dzień objęty kontrolą powyższe uchybienia nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonego postępowania administracyjnego.

2) W **2 przypadkach**, co stanowiło **18,18%** ogółu poddanych analizie postępowań administracyjnych (11) – postępowania związane z nienależnie pobranymi świadczeniami z funduszu alimentacyjnego wszczynano ze znaczną opieszałością - w jednym z tych przypadków postępowanie prowadzone było również opieszale (wykaz nr 2 – poz.: 1-2).
(akta kontroli str. 158-177)

Skutek ustalonych uchybień:
Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższych uchybień.

3) W **2 przypadkach**, co stanowiło **18,18%** ogółu poddanych analizie postępowań administracyjnych (11) – wystąpiła opieszałość we wszczęciu i prowadzeniu postępowania w zakresie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (wykaz nr 3 – poz.: 1-2).
(akta kontroli str. 178-226)

Skutek ustalonych uchybień:
Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższych uchybień.

3. uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.

1) W **5 przypadkach** – co stanowiło 50% ogółu poddanych kontroli i analizie spraw z zakresu podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych (10) – w sytuacji, gdy dla dłużników, organem właściwym był Wójt Gminy Elbląg, a dla wierzycieli wójt/burmistrz/prezydent innej gminy - nie dokumentowano (w trybie art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) faktu przekazania dłużnikom informacji o przekazaniu do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy (wykaz nr 4 – poz.: 1-5).
(akta kontroli str. 227-238)

Skutek ustalonych uchybień: Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższych uchybień.

2) W **2 przypadkach**, co stanowiło **20%** ogółu poddanych kontroli i analizie spraw z zakresu podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych (10) – nie podejmowano czynności związanych z aktywizacją zawodową dłużnika (wykaz nr 4 – poz.: 1-2)
(akta kontroli str. 227-229; 234-236)

Skutek ustalonych uchybień:
Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższych uchybień.

3) W **1 przypadku**, co stanowiło **5%** ogółu poddanych kontroli i analizie akt spraw (20) – bezzasadnie podjęto postępowanie w zakresie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, gdyż (jak ustalono w czasie działań kontrolnych) decyzja taka została już wydana w stosunku do tego dłużnika w 2016 roku, a (obowiązujący od 18 września 2015 roku) art. 5a ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowi, że organ właściwy dłużnika *„(...) nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy."* (wykaz nr 3 – poz.1).
(akta kontroli str. 178-205)

Skutek ustalonego uchybienia:
Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

4) W **1 przypadku**, co stanowiło **9,09%** ogółu poddanych analizie postępowań administracyjnych (11) – w sprawie związanej z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w zakresie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – w sytuacji, gdy przed uprawomocnieniem się decyzji dłużnik alimentacyjny zgłosił się na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego - nie dokonano wygaszenia decyzji, która została wprowadzona do obiegu prawnego i stała się bezprzedmiotowa, a dokonano umorzenia prowadzonego postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem decyzji. Bezprzedmiotowa decyzja pozostaje w obiegu prawnym (wykaz nr 3 – poz. 2)
(akta kontroli str. 178; 206-226)

Skutek ustalonego uchybienia:
Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

5) W **6 przypadkach**, co stanowiło **54,54%** ogółu poddanych analizie postępowań administracyjnych (11) – w wydawanych decyzjach administracyjnych nie zawarto pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania i o skutkach tego zrzeczenia się (wykaz nr 1 poz.:1,2,4,6; wykaz nr 3 poz.:1-2)
(akta kontroli str. 117-122; 123-130; 138-143; 150-157; 178-226)

Skutek ustalonych uchybień:
Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższych uchybień.

6) W **1 przypadku** – co stanowiło 10% ogółu poddanych kontroli i analizie akt dłużników alimentacyjnych (**10**) - stwierdzono brak monitorowania ustawowo określonych działań wobec dłużnika alimentacyjnego podejmowanych przez inne organy do tego uprawnione, tj. nie monitorowano sposobu załatwienia wniosku skierowanego do prokuratury o ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego i ponownie skierowano do tej jednostki kolejny wniosek w tej samej sprawie (wykaz nr 3 poz.1).

   (akta kontroli str. 188-190)

   Skutek ustalonego uchybienia:
   Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

7) w **1** przypadku - co stanowiło 10% ogółu poddanych kontroli i analizie akt dłużników alimentacyjnych (**10**) - nie monitorowano zobowiązania podjętego w trakcie wywiadu alimentacyjnego przez dłużnika związanego z zarejestrowaniem się przez niego w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotnej (wykaz nr 3 poz. 1).

   (akta kontroli str. 188-190)

   Skutek ustalonego uchybienia:
   Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

Przyczyną powstania stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień był nienależyty nadzór Kierownika GOPS w Elblągu nad realizacją zadań objętych kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Przekazywanie bez zbędnej zwłoki i opieszałości do organów właściwych dłużników - zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - wniosków o podjęcie działań wobec dłużników wraz z informacją określoną w art. 27 ust. 7 i 7a tejże ustawy.
2. Zachowanie – w prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – określonych w przepisach prawa zasad obliczania dochodu.
3. Wszczynanie i prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami z funduszu alimentacyjnego bez zbędnej zwłoki i opieszałości.
4. Wszczynanie i prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych bez zbędnej zwłoki i opieszałości.
5. Dokumentowanie faktu poinformowania dłużników (w trybie art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) o przekazaniu do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
6. Podejmowanie czynności związanych z aktywizacją zawodową dłużnika.

7. Przestrzeganie regulacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wynikających z art. 5a ust. 2 w zakresie nie wszczynania postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.
8. Wygaszanie decyzji, które zostały wprowadzone do obiegu prawnego, nie uprawomocniły się i ze względu na występujące okoliczności stały się bezprzedmiotowe, a nie dokonywanie umorzenia prowadzonego postępowania administracyjnego wobec wydania tych decyzji mając na względzie to, że umorzenie postępowania możliwe jest wyłącznie, gdy nie zostało ono zakończone wydaniem decyzji.
9. Umieszczanie w wydawanych decyzjach administracyjnych pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania oraz o skutkach tego zrzeczenia się.
10. Monitorowanie ustawowo określonych działań wobec dłużników alimentacyjnych podejmowanych przez inne organy do tego uprawnione.
11. Monitorowanie zobowiązań podjętych przez dłużników alimentacyjnych (w trakcie wywiadów alimentacyjnych) dotyczących zarejestrowania się przez nich w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osób bezrobotnych.

Proszę Pana Kierownika o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)